

EPPUR SI MUOVE!

de Alexa Băcanu

PERSONAJE:

O

MONICA

SCENA 1

O: Mămăligă pe vătrai, cum te pun așa să stai! Mămăligă pe vătrai, cum te pun așa să stai! Așa să STAI! Stai!!!

Monica trecea pe lângă el, grăbită, cufundată în gânduri. La „Stai” se oprește mirată. Îl privește un timp învârtindu-se.

MONICA: De ce faci tu asta, de fapt? E evident că ești destul de amețit și fără să te mai învârți. Am auzit de tine. Te știe tot orașul. În fiecare zi, la aceeași oră, în același loc, vine un nebun (*pare să-și fi dat seama ce a zis, îi pare rău, apoi se răzgândește*)... Mă rog, cred că știi ce spune lumea despre tine, nu văd de ce m-aș mai cenzura. Deși... Poate că nu știi. Poate că nu știi nimic, acolo unde trăiești tu, în lumea minților pierdute.

O: Tu trăiești în lumea sufletelor pierdute.

MONICA: Poftim?

O: Mămăligă pe vătrai, cum te pun...

MONICA: Ce ai zis?

O: ... așa să stai! Să stai!! Stai! Sufletul tău e murdar de noroi, e ud și rece, cine ți-a dat drumul? Cine ți-a dat drumul la mână când te învârteai? Ai căzut, s-a rupt cercul! Pentru că tot ce e perfect e rotund și tot ce e perfect nu se oprește... niciodată... pentru că tot ce e perfect nu moare și tot ce se învârte nu moare, pentru că tot rotundul nu se oprește și tot ce se învârte vorbește despre... nu... e perfect.

MONICA: Aham. Auzi, știi ce? Poți să te oprești puțin? Nu ești prea politicoș, nu? Stai, mă omule, că vreau să vorbesc ceva cu tine! (*îl prinde de un braț și îl obligă să se oprească*) Uite, ține biletul ăsta, e o carte de vizită. E al unui prieten psiholog. Psi-ho-log, înțelegi? Cred că te-ar putea ajuta, e foarte bun. (*Pauză*) Ei, spor! Sau... să fii sănătos...

Îi dă drumul, O. continuă să se învârtă. Monica iese.

SCENA 2

O: Veneam de departe... Veneam, dar nu știam de unde... Ceea ce mă bulversa, pentru că știam că trebuie să ajung undeva... Știam că trebuie să continuu drumul, doar că nu mi dădeam seama ce drum și cum poate el fi continuat.

MONICA: Pe Drumul Fabricii, numărul 19, trebuia să ajungi. Trebuia mergi la psiholog, ce zici? Nu asta era? Parcă așa stabilisem. Poți să stai și tu locului puțin? Că mi se face amețea uitându-mă la tine.

O: Cineva ți-a dat drumul, Singuratico, și ai căzut și te-ai murdărit. Doar că refuzi să vezi și dacă nu vezi, cum te poți curăța? Cum? Spune, dacă ești așa deșteaptă!

MONICA: Cine a zis că aș fi deșteaptă? De ce crezi tu că mi-a dat cineva drumul? Nu înțeleg.

O: De ce te-ai întors?

MONICA: Nu m-am întors, trec mereu pe aici la ora asta.

O: Treci, dar niciodată nu stai.

MONICA: M-am gândit că aș putea să te ajut.

O începe să râdă.

MONICA: M-am documentat. Dacă într-adevăr suferi de ce cred eu, poți fi tratat. E doar o boală, ca oricare alta, astăzi orice schizofrenic poate trăi normal...

O(râde): Suflet scindat.

MONICA (*puțin nedumerită*): Hmm, da, așa s-ar traduce. Schizofrenie. Cred că am citit același articol de pe Wikipedia.

O: Drumul e înainte sau înapoi? Nu înțeleg...

MONICA: Vrei să spui că ai amnezie? Spune! Nu-ți amintești numele, adresa?

O: Îmi amintesc numele tău.

MONICA: Al meu? Ne cunoaștem?

O: Tu ești... Sihastra. Tu ești singură.

MONICA: Eu? Tu te învârti ca un nebun în mijlocul pieței și ți se pare că eu sunt singură?

O. se oprește și se așează. Monica se uită la ceas.

MONICA: Gata, ai ieșit din tură?

O. tace și-și aprinde o țigară.

MONICA: Ce te faci dacă plouă? Sau dacă ninge? Sau dacă se renovează piața?

O: Ce-ți mai face piciorul?

MONICA: Poftim?

O: Ieri șchiopătai puțin.

MONICA: Da, am avut o bătătură.

O: Dacă încerci să dansezi în pantofii Cenușăresei...

MONICA: Tu ești pe bune?

O: Pe bune?

MONICA: Da, adică vorbești serios?

O: Ai o problemă cu Cenușăreasa?

MONICA: Da, fix, m-ai ghicit. Cred că cel cu probleme ești tu.

O (*calm*): De ce spui asta?

MONICA: Adevărul e că partea cu Cenușăreasa e cel mai puțin ciudat lucru din câte ai zis până acum.

O: Basmele sunt singurele lucruri care merită citite. Spun tot ce e nevoie să fie spus, în cel mai simplu și esențializant mod.

MONICA: Nu te cred. Acum te porți ca un dus cu pluta și îndrugi vrute și nevrute, ca apoi să-mi ții un discurs despre basme?

O: De când n-ai mai ascultat o poveste?

MONICA: N-am nevoie de povești.

O: Și totuși te-ai oprit. Dar de ce tocmai ieri? Treci zilnic pe aici, și atunci privești prin mine. Și prin ceilalți. Care a fost evenimentul care te-a făcut să mă vezi?

MONICA: Dar tu? Cum se face că tu m-ai văzut?

O: Hai să-ți spun o poveste.

MONICA: Fii serios, nu-mi arde de povești.

O: A fost odată o fată.

MONICA: Știu, era cea mai frumoasă din regat.

O: Nici măcar. Era o fată ca toate fetele din regat. Complet normală, pe care nici n-o observai dacă nu-ți atrăgea cineva atenția.

MONICA: Ce mai eroină...

O: Singurul lucru care ar fi diferențiat-o puțin de restul domnițelor era pasiunea pentru brodat.

MONICA (*ironic*): Minunat!

O: Era cea mai mare bucurie din viața ei. Petrecea zile și nopți împungând cu acul pânza, cu cea mai mare migală trudea la lumina lumânării pentru un centimetru pătrat de broderie. Cu toate astea, era de neconsolat atunci când broderia era gata, plângea ca după o iubire pierdută și nu avea liniște până când nu începea alta. Așa se scurgea viața domniței, în focurile și pasiunea creației, în vidul creat după desăvârșirea lucrului.

MONICA: Ce mai workoholică. Măcar era bună de ceva?

O: Nu contează.

MONICA: Cum să nu conteze? Vreau să știu dacă era o ratată care-și pierde timpul sau o persoană talentată.

O: Nu are nici o importanță. Satisfacția ei nu stătea în rezultat, ci în lucru. Numai că...

MONICA: Bine, pot să înțeleg pasiunea pentru ceva, dar contează și cât de bun ești, de-asta există acum atâtea career advisers...

O: Broderiile, strânse încă din vremea copilăriei, erau adunate într-un cufăr încuiat din camera ei și nimeni nu avea acces la ele. Pe de altă parte, nimeni nu era interesat să le vadă. Numai că... în secret, în timp ce își distrugea ochii, lucrând în semi-întuneric, și degetele, bătătorite de mânăuirea acului, în timp ce tinerețea i se ofilea și dispărea ca și când nici n-ar fi fost, fără ca ea să bage de seamă, domnița visa.

MONICA: Aoleu. Lasă-mă să ghicesc. La un prinț.

O: Oarecum. Dacă acceptăm convenția că prințul este acel ceva care salvează eroina, care o transportă dintr-un plan al realității în altul.

MONICA: Credeam că-i plăcea ce făcea.

O: Îi plăcea.

MONICA: Și atunci? De ce voia schimbare?

O: Ascultă. Visa ca într-o noapte obișnuită, când ea, cu mâinile sângerânde de atâtea împusături greșite, muncea la o altă capodoperă de broderie...

MONICA: Aha! Deci se pricepea!

O: ...muncea la o altă broderie, să tresară mirată la tremurul brusc și prevestitor de rele al lumânării. Și atunci... un cavaler fioros și întunecat, călare pe un armăsar negru ca tăciunele, să năvălească dintr-o dată pe fereastră, să-i smulgă din mână pânza și s-o sfâșie cu spada lui.

MONICA: Și apoi s-o trântescă de un perete și să facă dragoste nebunește cu ea, nu?

O: De fapt, aici se oprea visul. Nu îndrăzne să gândească mai departe.

MONICA: Hai, mă, armăsar, spadă, știi și eu câte ceva despre simbolistică...

O: Într-o bună zi, la ușa fetei a apărut un...

MONICA (*repede*): Prinț călare pe un armăsar!

O: ... peșitor.

MONICA: Pe-aproape.

O: Familia fetei era în al nouălea cer. Deja nu mai spera nimeni la așa ceva. Se mirau doar că cineva știa de existența fetei care nu ieșea niciodată din casă. Singura persoană nemulțumită de această apariție era domnița însăși. Familia o obliga să îl primească pe bărbat în vizită, să-și exerseze aptitudinile de flirt discret deprinse la școala de domnițe. Într-un fel, și ea știa că ar trebui să-i dea omului o șansă. Doar că un amestec de teamă și lene o împiedicau să se poarte cum ar fi cerut eticheta.

MONICA: Lene? Parcă ziceai că e harnică.

O: Era harnică doar la brodat.

MONICA: Păi normal, la ce o pasiona.

O: Nu, la ce o ținea ocupată și departe.

MONICA: Departe de ce?

O: Ascultă. Încet, încet, umilința și modestia cu care bărbatul îi transmitea adorația lui îi cuceri inima. Începu să creadă că, poate, în felul ei ciudat și ocolit, divinitatea îi împlinise visul.

MONICA: Vezi că ai schimbat timpul povestirii.

O (*o ignoră*): Treptat, deveni tot mai dezinteresată de broderiile care îi ocupau, până atunci tot timpul.

MONICA: Serios, e deranjant.

O. *se ridică și dă să plece.*

MONICA: Bine, bine, n-am vrut să te jignesc, e povestea ta, continuă.

O: Bărbatul care până mai ieri îi era necunoscut, un străin oarecare, iar apoi indiferent și chiar antipatic, se transformase în rațiunea ei de a trăi. Abandonă cu totul lucrul și i se dedică lui. Sufletește, cel puțin. Pentru că, în practică, atitudinea ei față de el rămăsese neschimbată. Tot ceea ce deprinsese după ani întregi în care nu iubise decât pânza și ața era inerția. Domnița descoperi astfel cu oroare că nu mai poate schimba direcția, că nu mai știa decât să împungă, frumos și ordonat, punct după punct, de la început la final, fără întoarceri, fără răzgândiri, mecanic, ca o mașinărie cu o traiectorie precisă. Ajunsă la

această nouă și înspăimântătoare revelație, ea deveni din ce în ce mai sigură de finalul, de acum previzibil, al marii ei iubiri. Nimeni, își zicea ea în nopțile ei albe, uitându-se absentă printr-o broderie începută și abandonată pe noptieră, nu ar rămâne.

MONICA: Păi el o adora deja, nu? De ce n-ar fi rămas?

O: Pentru că, își continua ea gândul, nimeni nu iubește fără să vrea ceva în schimb. Și iată că veni și ziua când pețitorul o rugă să-i dea un semn, cât de mic, că eforturile lui nu sunt în zadar. Urmă o tăcere lungă, în care fata, blocată de împlinirea previziunilor ei, stătea cu privirea plecată și își culegea scamele de pe rochie. Nu se uită la el atunci când acesta se ridică și ieși din cameră, ci se ridică la rândul ei și, cu un oarecare sentiment de ușurare, reîncepu să coase.

SCENA 3

O: Creșteți și vă înmulțiți, rotiți-vă ca niște roți de cașcaval la vale, ce mai contează, nu e un singur drum, ne-drumul e tot un drum, drumeagul își iubește drumețul, numai că drumețul nu știe că e pe drum.

MONICA: Cred că am înțeles ce faci tu aici. Probabil te crezi vreun artist. M-am documentat, să știi. Ești unul din actorii ăia nebuni care se iau prea în serios. Țsta e performance-ul tău, nu? Nu faci decât să te dai în spectacol.

O: Și când nu vor mai fi nici drumuri, nici timp, nimic de cucerit, nimic de așteptat, nimic de umblat, nimic de râs, nimic de apucat, nimic de urmărit, nimic de strâns, niciunde, nicăieri, nimănu, ai nimănu, nu și nu și nu și nu, nu aici, nici dincolo, nu acolo, nici dincoace...

MONICA: Te rog, renunță la joc. Te-am ghicit, nu asta trebuia să pună punct? Ce altceva atunci?

O: Înapoi, înainte, înapoi sau înainte, roata morii se-nvârtește, nicidecum nu se oprește, pietre sfarmă ca un clește, vai de cine te iubește!

MONICA: Sper că asta nu e altă referire răutăcioasă la mine! Bine, hai să vedem: 1. te porți ca un căzut din cer pentru un timp precis, apoi dovedești că ești în stare și să vorbești normal.

O: Mămăligă pe vătrai, cum te pun așa să stai! Dacă ai sta, dacă ai sta, dacă n-ai aluneca! Drum ce drum ce drum vrummmmmmm vrummm, fă gestul și mintea îl va urma, după el pe drum, pe drum...

MONICA (*din ce în ce mai puțin convinsă, deși vehementă*): 2. Îți place să spui povești. 3. Îți place să fii în centrul atenției.

O: Tu ești goală, ca o păstăie uscată! Nu există decât ce e conștient. Nu există decât ce se vede, ce se știe, ce se simte. Și nimic, nimic, nu va mai fi, fi-va bine, fi-va rău, nu fi-va nimica, nici pe-aicea, nici colea...

MONICA (*încercând să-i ignore jignirile, aproape cu disperare*): 4. Nu ai simțul ridicolului - totul indică spre un actor.

O: Dacă ai ști te-ai îngrășa, te-ai umfla, te-ai ridica, zboară, zboară, primăvară, dac-ai ști te-ai rotunji. Și eu vreau să știu! Unde-i drumul, înainte, înapoi?

MONICA: Nu înțeleg. Nu te înțeleg. Dacă aș ști ce? (*încercând să-și revină*) Știu ce faci. Nu te mai ascult. Chiar dacă ești actor și nu nebun, tot nebun ești.

O. se oprește.

MONICA: Iar ți s-a terminat programul?

O: Arăți mai bine azi.

MONICA: Mai bine? Ce te mai pricepi la complimente.

O: Începi să te vezi, Sihastro.

MONICA: Adică până acum eram ștearsă, nu? De ce îmi tot zici așa? Nu e amuzant și sună și penibil.

O: Nu există penibil. E cea mai masochistă, inhibantă și inutilă invenție a oamenilor.

MONICA: Păi tu ce-ai putea să zici? Doar ești tata lui. *(pauză)* Deci recunoști?

O: Ce?

MONICA: Că ești actor.

O: Nu sunt mai actor decât tine.

MONICA *(ridicând din sprânceană)*: „Viața e o scenă și toți oamenii actori?” M-am săturat de asta.

O: Te-ai săturat de tot.

MONICA: Să știi că da. Nu mai am răbdare, fac alergie la orice devine repetitiv. Nu mai pot, nu mai suport ideile comune.

O: Ai vrea să fie numai ale tale? Să fii unică?

MONICA: Și dacă ar fi așa, ce? Dacă aș vrea să știu că pot gândi în afara celorlalți, că pot și fără ei, că nu sunt ca ei, că nu mă încadrez în generalizările altora... *(începe să râdă)* Sunt plină de rahat. Nu exist decât în ceilalți.

O: Și cum ești tu cea din ceilalți?

MONICA: Păi, la tine, de exemplu, se pare că sunt Singuratica.

O: Nu numai la mine.

MONICA: Păi? De unde știi? Și tu ai făcut cercetări?

O: Uite, bărbatul ăla de lângă fântână. E un om de afaceri foarte important, vădov și un tată perfect. E extrem de respectat și de iubit de subalterni, iar copiii lui îl consideră cel mai bun prieten. Fața lui exprimă numai bunătate și o umbră de tristețe după soția moartă, care înduioșează instantaneu pe oricine îl cunoaște. Dacă s-ar fi născut în altă conjunctură, domnul acesta ar fi fost demult femeie. Tristețea lui e lipsită de obiect, pentru că și el, ca și ceilalți, are senzația că suferă, probabil, după soție. Uită că frustrat și trist a fost mereu, fără nici un motiv, pentru că nu putea concepe motivul.

MONICA: N-ai de unde să știi asta. Imposibil să nu-și fi dat seama cine e și ce vrea până la vârsta asta.

O: Artistul ăla de acolo, care pictează prefectura.

MONICA: Nu-mi spune. E reîncarnarea lui Marilyn Monroe.

O: Cum ți se pare?

MONICA: Nu știu... Un om talentat și fără bani, pasionat de ce face și probabil foarte pasional, ca toți artiștii. Pare inteligent, sensibil, interesant...

O: Ar fi fost un contabil excelent, căsătorit, mulțumit. Acum, așa, e profund nefericit și nici măcar nu-și dă seama.

MONICA: Sau ești tu nebun.

O: Folosești foarte des cuvântul ăsta.

MONICA: Ți se potrivește... Bietul pictor. Cum să-l faci contabil? Uită-te cum îi mai strălucesc ochii de pasiunea creării...

O: Îi strălucesc de la droguri. Îl ajută să picteze mai... suprarealist. Dacă ar putea, în momentul ăsta ar visa să se întoarcă acasă la o supă caldă și un televizor cu ecran plat.

MONICA: Și de ce n-o face?

O: Pentru că îi e imposibil să-și imagineze că și-ar putea dori așa ceva. E ceva de care n-o să-și dea niciodată seama. Și atâta timp cât nu-și dă seama, dorința nu există.

MONICA: Se vede că abia te-ai oprit din învățat. Încă-ți mai vâjâie creierul.

O: La ce altceva e bun?

MONICA: La hrănirea acarienilor.

O: Oare presimt o poveste?

MONICA (*încântată*): Închipuie-ți. Acarienii îți mișună pe piele, da? Creierul primește niște impulsuri cum că te mănâncă, așa că îți dorești să te scarpini, instantaneu creierul transmite alte impulsuri către mână, care se ridică, ca brațul unui excavator, ca o gheară care scurmă la suprafața pielii, din care se desprind celulele moarte, adică...

O: Hrana acarienilor. Frumos povestit. Scurt și cuprinzător.

MONICA: Crezi că numai tu știi povești?

O: Știu una frumoasă. Cu o lopată și o greblă.

MONICA: Mmm, e ok, mi-o spui altă dată.

O: Altă dată o să fie alta.

MONICA: Nu știu dacă vreau s-o aud. Poveștile tale sunt deprimante.

O: Asta e veselă. Grebla și lopata erau prietene bune.

MONICA: Ei, lasă-mă! Pot să continuu eu, te rog, te rog! Și s-au îndrăgostit amândouă de topor!

O: Exact. Știi povestea?

MONICA: Nu, am zis și eu, așa...

O: Pentru că dacă o știi, poți s-o spui tu.

MONICA: N-o știu, hai, continuă. Ce s-a întâmplat cu triumphiul amoros?

O: Grebla s-a îndrăgostit prima. Numai că a refuzat să recunoască. Cum adică, o frumusețe de unealtă ca ea, amorezată de o piticanie brutală și îndesată? Niciodată. În sinea ei, grebla...

MONICA (*râde*): Ce greblă profundă.

O: În sinea ei, la extremitatea sinelui ei, mai bine zis, grebla avea o barieră care nu lăsa orice să treacă.

MONICA: Să treacă în sine, nu? Ca să știu dacă am înțeles până aici.

O: Exact. Unele lucruri se prindeau de ea, dar rămâneau în afară; nu existau, dar o trăgeau în jos.

MONICA: Aha.

O: Lopata, în schimb...

MONICA: A dat jos bariera. Sau poate că n-avea barieră. Sau poate că era mai flexibilă. Bariera adică.

O: A început să spună în stânga și-n dreapta că toporul i-a căzut cu tronc.

MONICA: Ce exhibiționistă.

O: Când a aflat toporul, s-a dus direct la ea și i-a cerut prietenia.

MONICA: Ce-a făcuut?! Hahaha, Doamne, omule, din ce secol ești?

O: Așa i-a zis: „Vrei să fii prietena mea?” Toate cele trei personaje erau de vârstă pre-adolescentă.

MONICA: Ce drăguț. Presupun că lopata i-a dat-o imediat.

O: Presupui bine.

MONICA : Cred că s-a ales cu ceva așchii sărite.

O: Era o prietenie platonică.

MONICA: Platon ar fi fost mândru.

O: În timpul ăsta, grebla...

MONICA: Așa, ea ce făcea, săraca?

O: Grebla era din ce în ce mai nemulțumită de viața ei. Începu să se poarte din ce în ce mai urât cu toți cunoscuții.

MONICA: O faci dinadins? Faza cu schimbarea timpului așa, tam nisam.

O: Cum spuneam, își schimbă comportamentul. Se vopsi în negru, își bătu cuie în coadă și începu să-și cresteze cuvinte obscene în lemn.

MONICA: Copiii ăștia emo.

O: Prietenii începură s-o părăsească, familia să o certe și să n-o mai lase să iasă din magazie. Doar lopata îi rămase alături, cu un devotament crescând.

MONICA: Problema era că grebla o ura pe lopată.

O: Și se purta cu ea mizerabil. Cred că știi cum se termină, nu?

MONICA: Mda. Nimeni nu iubește fără să vrea ceva în schimb. Și după ce-a rămas singură?

O: A fost avansată la grădinile președintelui.

SCENA 4

Monica și O. Stau așezați spate în spate. Se presupune că suntem după ce el și-a terminat învățitul. Povestesc ca doi vechi prieteni. Monica se poartă ca o copilă.

MONICA: Să știi că m-am documentat.

O: Știu.

MONICA: Știu că știi. Cred că de data asta am înțeles ce faci. Te crezi derviş rotitor.

O: Hai să-ți spun o poveste.

MONICA: Nu. Nu până nu recunoști. Am citit mult despre asta, să știi. Se pare că acești derviși, colegii tăi, folosesc învățitul ca să intre într-o transă. Așa încearcă ei să comunice cu Dumnezeu.

O: N-am auzit niciodată de ei.

MONICA: Nu te cred. Tu, care le știi pe toate?

O: Nu știu decât ce văd. Restul...

MONICA: E tăcere. *(râde)*

O: Poți să spui și așa.

MONICA: Nu eu o spun.

O: Cum să nu. Tocmai ai spus-o.

MONICA: E un citat. Vrei să-mi zici că nu știi că e un citat?

O: Nu mă interesează. Ai spus-o, îți aparține.

MONICA: Da, dar n-am fost eu prima. După ce-a zis-o primul, au repetat-o probabil milioane de alți oameni.

O: În milioane de alte contexte. Nu forma contează.

MONICA: Mmm ba da. Și asta. Altfel n-ar mai exista avangarde, nu? N-ar mai fi artă, pentru că s-ar fi epuizat deja tot ce era de spus.

O: Unele lucruri trebuie să fie repetate. Le spunem pentru că avem nevoie să le auzim.

MONICA: Poate. Dar dacă nu le dai o formă nouă, nimeni n-o să vrea să le asculte.

O: Ba da, pentru că vrei să le auzi pe cele de acum, nu pe cele de acum cinci sute de ani. Forma nu trebuie să se schimbe decât atât cât ne schimbăm și noi.

MONICA: Și totuși, discuția noastră aduce cu un dialog filosofic... Mă întreb care dintre noi e vocea autorului.

O: Amândoi?

MONICA: Dacă e schizofrenic, da. *(pauză)* Auzi? Îmi dau seama că nu știu nimic despre tine.

O: N-am încercat să-ți ascund nimic.

MONICA: Păi nici nu mi-ai spus nimic.

O: Cum nu?

MONICA: Nu povești. Ceva concret, ceva adevărat.

O: Poveștile sunt adevărate.

MONICA: Offf, ești imposibil! Știi la ce mă refer. De unde vii, unde ai fost la școală, ce meserie au părinții, chestii de genul ăsta. Nici măcar numele nu ți-l știu.

O: Eu cred că-l știi. Doar că trebuie să vrei să-l știi.

MONICA: Păi vreau! De-asta te întreb.

O: Nu m-ai întrebat. Ai făcut o afirmație.

MONICA: Bine, te întreb atunci. Cum te cheamă?

O: Tu să-mi spui mie.

MONICA: De-a ce ne jucăm aici? Pe lângă de-a cele o mie și una de noști. De-a v-ați ascunselea? Mă găsești, nu mă găsești... cine nu e gata... l-am luat cu lopata. Sau cu grebla.

O: A fost odată...

MONICA: Sigur, schimbă vorba.

O: Discuția asta e irelevantă. Cu ce o să te ajute să știi ce fac părinții mei? Crezi că așa o să mă cunoști mai bine? Crezi că dacă află dacă am fost abuzat în copilărie o să-ți explici ce fac aici în fiecare zi? Sau dacă provin dintr-o familie dezbinată? Și dacă ți-aș spune că mama a fost învățătoare și tata chelner, tot ai folosi asta ca explicație pentru ce sunt acum. Nu amănuntele astea mă fac să fiu cine sunt. Și cine sunt știi deja. Când o să-ți dai seama, anunță-mă.

MONICA: Bine... *(pauză)* A început să-mi fie puțin frică de poveștile tale.

O: Sunt doar povești.

MONICA: Asta despre ce mai e? Un cal îndrăgostit de o găleată?

O: E despre o fetiță.

MONICA: Cum se face că toate personajele tale principale sunt feminine?

O: Nu știu. Ascultătorul stabilește povestea.

MONICA: Zău? Pentru că eu, dacă aș inventa o poveste, aș face-o despre un băiat. Mi se pare mult mai puternic ca prezență.

O: Eu nu inventez nimic.

MONICA: Serios? Deci grebla aia emo e o prietenă de-ale tale?

O: Da. Pot să continuu?

MONICA: Nu știu. Poți?

O: Dar tu?

MONICA (*ezită*): Mnu...

O: Era o fetiță roșcată și cu pistrui, la vârsta de mers la grădiniță, rotunjoară și rumenă.

MONICA: MacDonald's overdose?

O: Era născută în mai și când se juca își închipuia că e zâna primăverii. Și că rolul ei e să protejeze fluturii, ca într-o poveste pe care o asculta înainte de culcare.

MONICA: Extraordinar! Știu povestea, e Degețica.

O: Așa că îi prindea și îi închidea în borcane cu capacul găurit. Din păcate, cu toții mureau.

MONICA: Nu era prea isteată, nu?

O: Suferea enorm după fiecare și se simțea incredibil de vinovată.

MONICA: Păi merita să se simtă vinovată. Bieții fluturi.

O: Îi plăcea să se joace în cele mai ciudate locuri. Preferatul ei era sub masă. Uneori, își construia în curte un mic cort din cârpe și scânduri și își imagina că e asediată într-un castel de neînving. Îi plăceau locurile strâmte și închise, pentru că o făceau să se simtă în siguranță. Unii ar fi putut crede, urmărind-o, că era brutalizată de părinți.

MONICA: Nu cred.

O: Într-adevăr, nu asta era.

MONICA: Copiii trebuie să se simtă protejați... Până învață să se protejeze singuri.

O: Totuși, ea avea un instinct al auto-protecției foarte dezvoltat. Și, după cum ți-ai dat seama, și unul al protecției altora. Simțea că erau lucruri în lume care puteau face rău, multe lucruri pe care nu le cunoștea, dar teribile, înspăimântătoare.

MONICA: Cred că era genul acela de fetiță căreia îi e frică de întuneric. Mai ales să stingă lumina într-o cameră.

O: Da, mereu evita să facă asta, și atunci când n-avea încotro, apăsa repede pe întrerupător și ieșea în fugă din cameră. O speria tot ce nu cunoștea, dar simțea că există, dar și ceea ce știa cu siguranță că există, dar nu înțelegea.

MONICA: Pun pariu că murea de frica lui Moș Crăciun.

O: Cu toate că abia îl aștepta. Și mai frică îi era de Dumnezeu. Deși bunica îi tot spunea că e bun și o iubește, nu se putea abține să nu tremure la gândul cuiva cu atâta putere asupra ei.

MONICA: Nu cred că se gândea chiar așa.

O: Asta simțea. Frica i-a trecut după ce-a crescut și a înțeles că nu există nici unul, nici altul. O mai speriau și literele. Își urmărea bunicul citind ziarul și se mira cum e posibil ca niște liniuțe puse laolaltă să capete sens.

MONICA: Așa că a învățat singură să citească.

O: Îi era frică și de oameni, mai ales de necunoscuți.

MONICA: Logic. Și o speria și partea din ea pe care o vedeau oamenii și care ei îi era străină. Din cauza asta nu-i plăcea să se privească în fotografii.

O: Când a trebuit să nu mai locuiască în casa bunicilor, ci să se mute cu părinții într-un alt oraș, i-a luat o veșnicie până să iasă din casă fără să plângă. Mama îi spunea „ Ce fetiță fricoasă, uite, râde lumea de tine! Știi ce urâtă ești când plângi?”, așa că n-a mai plâns. Nu până n-a citit un studiu despre puterea terapeutică a plânsului, mulți ani mai târziu. Dar nici atunci, niciodată în public.

MONICA: Am auzit și eu că e sănătos. Se pare că din cauza asta femeile trăiesc mai mult, pentru că nu sunt constrânse să se abțină, ca bărbații.

O: Fetiței noastre, în schimb, nu-i era frică de moarte. Nu de-a ei, cel puțin, pentru că nici nu și-o putea imagina. Era, în schimb, groaznic de speriată de moartea altora. Când i-a murit un coleg, a mers cu ai ei la înmormântare, dar nu a îndrăznit să-l privească decât o dată, în fugă. Și-a regretat mai apoi curajul. Nu a uitat niciodată chipul mic și vânăt, înțepenit, cu două bucăți mari de vată în nări.

MONICA: Nu cred că era vorba de frică. Mai degrabă de jenă.

O: Jenă de ce?

MONICA: De băiat, de situația în care era. De cât era de expus, de cum nu se mai putea apăra de privirile celorlalți, tocmai acum, când nu mai rămăsese din el decât imaginea din fotografii. Era ca și când l-ar fi privit gol.

O: Deci nu îi era frică să-l vadă pe copilul cu care se jucase în curtea școlii mort?

MONICA: De ce să-i fie frică? Era mort și gata.

O: Pentru că nu putea să înțeleagă asta.

MONICA: Scuză-mă, nu știam că e și proastă.

O: Sunt genii care s-au chinuit să înțeleagă toată viața și n-au reușit.

MONICA: Păi nu e mare lucru de înțeles. Când se defectează mașinăria, încetează să mai funcționeze.

O: Mașinăria asta mică își iubea, mai presus de orice, mama. Încerca să-și arate în fel și chip iubirea, îi făcea felicitări cu flori presate cu mâna ei, îi scria bilețele pe care i le ascundea în geantă și se ghemuia în brațele ei ori de câte ori avea ocazia. Numai că mama ei, femeie dintr-o bucată, crescută la țară, nu știa să răspundă dragostei fetiței așa cum ar fi vrut aceasta.

MONICA: Fii serios, nu contează unde ai crescut, e instinct matern, fie îl ai, fie nu. Nu o iubea.

O: O iubea foarte mult. Doar că era nefericită. Cine știe ce greutate neînțeleasă o apăsa fără ca ea s-o recunoască. Așa că s-a îndepărtat de fată și a început să aibă certuri din ce în ce mai violente cu soțul. Deja în fiecare noapte fetița era trezită de certuri șoptite, iar mai apoi strigate, din camera de alături. Motivele îi erau de neînțeles, numai fapte mărunte, fără importanță, folosite parca dinadins pentru a ascunde o cauză mai mare. Impresia ei era că mama vrea să plece și ce alt motiv ar fi avut să plece, dacă nu iubirea ei prea insistentă? Așa că a încetat s-o mai arate. Nu mai făcea felicitări decât atunci când o obliga învățătoarea. Nu-i mai spunea „te iubesc” și nu se mai ghemuia în brațele ei. Cu toate astea, într-o zi, când s-a întors de la școală...

MONICA: Parcă ziceai că e la grădiniță.

O: A crescut între timp.

MONICA: Nu înțeleg de ce ai început povestea atât de din urmă, atunci.

O: Pentru că așa începe.

MONICA: Hai, lasă tautologiile.

O: Pot să continuu?

MONICA: Nu.

O: De ce nu?

MONICA: Pentru că m-am plictisit.

O: Continuă tu, atunci.

MONICA: Nu. Deci: ești cumva musulman?

O: Ce legătură are?

MONICA: Ca să știi dacă ești derviș rotitor sau nu.

O: De ce ești atât de speriată?

MONICA: Nu sunt speriată.

O: E doar o poveste.

MONICA: Nu sunt speriată. Continuă, dacă ții neapărat. Sper că nu mai e mult.

O: Nu mai e mult. Într-o zi, când a ajuns acasă, fetița și-a scos cheia de la gât și a descuiat ușa, și-a pus ghiozdanul cu Mica Sirenă pe cuier, s-a descălțat, apoi a intrat în baie să se spele pe mâini. Era încă bucuroasă pentru că învățătoarea îi lăudase o compunere în fața clasei. Când va crește, va fi o scriitoare la fel de mare ca Emil Gârleanu. Când intră în sufragerie, observă cu coada ochiului niște picioare goale plutitoare. Încremeni pe loc, cu ochii la picioare, incapabilă să privească mai sus. Dar cum ceea ce nu știa o speria mai tare decât ce știa, ridică capul și o văzu, atârnată de lustră, purtând pe chip oribilele desfigurări ale unui om spânzurat. Acolo o găsiră, după două ore, privind încă la acel ciudat cadavru asemănător cu mama ei. Ca să trăiască, trebui să uite, nu imaginea din sufragerie, ci vina. Pentru că ce nu știi nu există. *(Monica începe să plângă încet)*

SCENA 5

MONICA: Mă cheamă Monica.

Pauză.

MONICA: Știi ce înseamnă Monica?... De unde ai știut? „Sihastru”, „Singuratico”, credeam că sunt mofturi de-ale tale. De unde știai că asta înseamnă? De unde știai cum mă cheamă?

O: Te-am văzut... Cred că a fost suficient. La fel cum ai aflat și tu care e numele meu.

MONICA: Dar nu am aflat, înțelegi? Nu știu cum te cheamă.

Pauză.

MONICA: Și dacă ți-aș spune că te iubesc?

O: Ai minți.

MONICA: N-ar fi atât de neașteptat.

O: Nu, într-o poveste obișnuită. Doar că eu te-am lăsat să mă vezi și tu nu mai ai vârsta la care să-ți irosești iubirea pe fantome.

MONICA: Exact, m-ai lăsat să te văd, ce poate fi mai demn de iubit?

O: Nu e vorba de ce merită sau nu. Ci de cât de mult poți primi înapoi. Eu nu îți pot da nimic înapoi și n-am ascuns asta niciodată.

MONICA: Și cine spune că trebuie să primesc ceva înapoi? Ce s-a întâmplat cu iubirea aia pură, ne-egoistă, care dă tot și nu vrea nimic, de ce e atât de greu să concepi așa ceva?

O: Pentru că în viața reală ai nevoie măcar de o umbră de speranță, fie ea și inconștientă... Nu numai pentru asta, pentru tot. Eu nu te-am păcălit.

MONICA: Credeam că mă cunoști mai bine. Sunt o masochistă. Iubesc numai ce nu pot avea, pentru că îmi e prea frică să am.

O: Acum tu te joci.

MONICA: Aș vrea să te iubesc.

O: Probabil că lașa din tine ar vrea să pună punct pentru totdeauna la astfel de sentimente periculoase.

MONICA: Chiar ar fi sfârșitul, nu? După tine n-ar mai putea fi nimeni. Nu mai ai nici o poveste?

O: Nu, cred că asta a fost.

MONICA: Cum? Doar atâta imaginație ai avut?

O: Ți-am spus că nu-mi imaginez nimic. De ce te-ai oprit atunci?

MONICA: Observasem că am niște scame pe rochie. Și în timp ce le culegeam, m-a lovit brusc revelația că totul e atât de simplu, scame care trebuie date la o parte, oameni invizibili care se grăbesc spre locuri invizibile... doar nebunul orașului nu se încadra în peisaj, doar el îmi obtura priveliștea. Am vrut să-l înțeleg.

O: Și ai înțeles?

MONICA: Cred că am învățat să spun povești.

O: Poți să începi.

MONICA: Problema e că nu știu dacă vreau.

O: Astea-s regulile jocului, nu poți să trișezi.

MONICA: Credeam că prima regulă a jocului e că nu vorbim despre el.

O: Asta e numai în filme.

MONICA: Adevărul e că toată povestea asta ar da un film teribil de prost.

O: Ar cam fi momentul să înveți să stingi lumina fără s-o iei la fugă după. Și fără să amâni până devine penibil.

MONICA: Parcă ziceai că nu există penibil.

O: N-ar trebui să existe.

MONICA: Ca să ne învărtim toți ca nebunii pe străzi.

O: Da, ca să putem să ne învărtim, dacă asta vrem.

MONICA: Sigur nu ești actor?

O: Am obosit, Monica.

MONICA: Bine. A fost odată... nu mă pot hotărî ce personaj să aleg.

O: Ziceai că vrei unul masculin.

MONICA: Da, clar. Un... băiat. E rău dacă-l fac băiat? Un băiat de fier. Nu, un android. Da, un android. Era cel mai normal dintre androizi, nici urât, nici frumos, nici genial, nici prost, genul pe care nici nu-l observi pe stradă dacă nu ți-l arată cineva. Sau dacă nu face

ceva total ieșit din comun. Eroul nostru era setat să-i placă matematica și, cu toate că înțelegea că e condiționat, găsea o mie de motive pentru care acesta era cel mai fermecător obiect de studiu imaginabil. Povestea oricui era dispus să-l asculte ce sentiment extraordinar de împlinire ai când reușești să rezolvi o integrală dificilă. Cât de liniștitor e să faci ordine în haosul unei ecuații și cât de optimist că orice problemă are o rezolvare, chiar dacă nimeni nu a găsit-o încă. Matematica face lumină într-o lume îmbibată până la refuz de religii, filosofii, literatură, de false drumuri spre cunoaștere, care nu duc decât în fundături. Așa că nu e de mirare că băiatul nostru...

O: Androidul.

MONICA: ... se numea Luca. Ai putea crede că, tocilar fiind, nu avea mare succes la sexul opus...

O: Frumos ai evitat să zici fete.

MONICA: I learned from the best. Spuneam că, dimpotrivă, ele se simțeau atrase de singurul android care părea să le privească cu indiferență, care le făcea să se simtă nesigure de propria putere de seducție, deși pentru asta fuseseră setate.

O: Pentru a seduce, adică. Să știi dacă am înțeles până aici.

MONICA: Exact. Le făcea să se îndoiască de ele însele, de cine sunt și cum sunt percepute de alții. Pentru că el le vedea ca pe niște corpuri în spațiu, corpuri în mișcare și cu traiectorie precisă, atâta timp cât stăpâneai teoria probabilității. Totul era minunat de clar și viața minunat de senină pentru matematicianul nostru. Minte lui lucra în avans, rezolva din mers, era convins că, în maxim zece ani și minim șapte, va face o imensă descoperire. Că va găsi o breșă, ceva greșit considerat adevărat, ceva ce va putea să schimbe din rău în bine, că va face o diferență. Așa că nu dădea atenție fetelor care-și fluturau genele pe lângă el, nici prietenilor care-l chemau la bere. Nu îi evita, nici pe unii, nici pe alții, văzut din afară era cât se poate de normal, după cum am mai spus. Minte lui, însă, era mereu în altă parte. Și era bine acolo unde era, viața lui îi apărea ca o teoremă frumoasă, clară, în care urmau, după marea lui descoperire, căsătoria, doi copii, o carieră fructuoasă la o universitate prestigioasă, premii peste premii, o vilă într-un cartier decent, interviuri, nepoței, conferințe internaționale etc.

O: Dar?

MONICA: Dar, într-o zi, androidul nostru primi, ca de nicăieri, o veste care-l amuți de mirare.

O: Ai schimbat timpul.

MONICA: La asta chiar nu se așteptase: se pare că exista o defecțiune de nereparat în circuitele lui. Nu mai avea mult timp. Brusca, tot ce știa începu să i se pară nesatisfăcător. Lumea își pierduse ordinea, claritatea, logica. Era stupefiat și îngrozit. Începu să se privească în oglindă și să se imagineze mort. Apoi începu să se uite atent și la ceilalți și să și-i imagineze morți. Încercă după aceea să și-i imagineze și vii. Totul se schimbă, nu mai recunoștea nimic în jur, începu să intre în panică, să-i fie frică, de haos, de singurătate, de tot. Avea nevoie de o rutină, de ceva stabil și sigur, avea nevoie să înțeleagă și avea nevoie să vadă, să cunoască, să împărtășească. Să se dăruiască. Deja nu mai vedea decât esențialul, nu-i mai păsa de penibil. Când ajunse în punctul culminant al

deznădejdei, acolo de unde nu putea merge mai departe, se întâmplă un declic. Deveni dintr-odată calm și sigur. Se duse în parcul central și începu să sară într-un picior.

O. începe să râdă.

MONICA (*stă să plângă*): Cum m-am descurcat?

O: Bună încercare... Pentru un începător.

MONICA: Poate că totuși te iubesc.

O: Bună încercare.

MONICA: E fix, ce mai stai?

Pauză.

MONICA: Hai, ce mai aștepți?

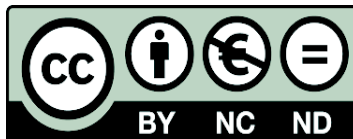
Îl ia de mână și încearcă să-l facă să se învârtă. El se lasă condus. Încep să se rotească ținându-se de mână.

MONICA: Mămăligă pe vătrai, cum te pun așa să stai! Mămăligă pe vătrai, cum te pun așa să stai! Să stai! Stai!

Luca se desprinde și pleacă.

MONICA: Pentru că tot ce e perfect e rotund și tot ce e perfect nu se oprește... niciodată... pentru că tot ce e perfect nu moare și tot ce se învârte nu moare, pentru că tot rotundul nu se oprește și tot ce se învârte vorbește despre... nu... e perfect.

SFÂRȘIT

Această operă este pusă la dispoziție sub licența
Creative Commons Atribuire - Necomercial - Fără Derivate 4.0
www.dramaturgiacotidianului.ro